

Vergi kaydı bulunmayan inşaat ustalarına yapılan 3demelerin belgelendirilmesi

Belge t3r3	3zelge
Kanun	VERGİ USUL KANUNU
3zelge no	B.07.1.GİB.4.25.15.01-105[227-2014/2.7]-5
Tarih	15.03.2016

T.C.

GELİR İDARESİ BAŐKANLIĐI

ERZURUM VERGİ DAİRESİ BAŐKANLIĐI

(M3kellef Hizmetleri Grup M3d3rl3Đ3)

Sayı : 30094508-105[227-2014/2.7]-5

15/03/2016

Konu : Vergi kaydı bulunmayan inşaat ustalarına yapılan 3demelerin belgelendirilmesi

İlgide kayıtlı 3zelge talep formunda; inşaat işi faaliyetinde bulunduğunuzu, vergi kaydı olmayan kalıpçı, demir bağlamacı, sıvacı gibi inşaat ustalarına yapılan 3demeler i3in kendilerinden herhangi bir belge alınamadığını belirterek, bu kişilere yapılan 3demeleri gider pusulası ile belgelendirmek suretiyle ticari kazancınızdan indirim konusu yapıp yapamayacağınız hususunda Başkanlığımızdan g3r3ř talep edilmektedir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

9 uncu maddesinde, "Ticaret ve sanat erbabından aşığıda yazılı şekil ve suretle çalışanlar gelir vergisinden muaftır.

...

2. Bir iş yeri açmaksızın gezici olarak ve doğrudan doğruya müstehlike iş yapan hallaç, kalaycı, lehimci, musluk tamircisi, çilingir, ayakkabı tamircisi, kundura boyacısı, berber, nalbant, fotoğrafçı, odun ve kömür kırıcısı, çamaşır yıkayıcısı ve hamallar gibi küçük sanat erbabı;

...

Ticari, zirai veya mesleki kazancı dolayısı ile gerçek usulde Gelir Vergisine tabi olanlar ile yukarıda sayılan işleri Gelir ve Kurumlar Vergisi mükelleflerine bağıllık arz edecek şekilde yapanlar esnaf muaflığından faydalanamazlar,

...

Bu muaflığın, 94 üncü madde uyarınca tevkif suretiyle kesilen vergiye şumulü yoktur.",

37 nci maddesinde, "Her türlü ticari ve sınaî faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.

...

Ticari kazanç, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve bu kanunda yazılı gerçek (Bilânço veya işletme hesabı esası) veya basit usullere göre tespit edilir...",

40 ıncı maddesinde, "Safi kazancın tespit edilmesi için, aşığıdaki giderlerin indirilmesi kabul edilir:

1. Ticari kazancın elde edilmesi ve idame ettirilmesi için yapılan genel giderler;...",

46 ncı maddesinde, "47 ve 48 inci maddelerde yazılı şartları topluca haiz olanların ticari kazançları basit usulde tespit olunur...",

51 inci maddesinde, "Aşığıda yazılı olanlar basit usulden faydalanamazlar.

...

4. Bu Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında sayılan kişi ve kurumlara karşı inşaat ve onarma işini taahhüt edenler ile bu mükelleflere karşı derece derece taahhütte bulunanlar..." ,

61 inci maddesinde, "Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağılı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez..."

hükümlerine yer verilmiştir.

Ayrıca, aynı Kanunun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasında kimlerin hangi ödemeler üzerinden tevkifat yapacakları sayılmış olup, aynı fıkranın (1) numaralı bendinde ise hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup, ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre gelir vergisi tevkifatı yapılacağı hükme bağlanmıştır.

Diğer taraftan, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 227 nci maddesinin birinci fıkrasında; *"Bu Kanunda aksine hüküm olmadıkça bu Kanuna göre tutulan ve üçüncü şahıslarla olan münasebet ve muamelelere ait olan kayıtların tevsiki mecburidir."*, 229 uncu maddesinde, *"Fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesikadır."*, 232 nci maddesinde, *"Birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler; Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara, serbest meslek erbabına kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere, vergiden muaf esnafa sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlar da fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler."* hükümleri yer almaktadır.

Mezkur Kanunun 238 inci maddesinde ise *"İşverenler her ay ödedikleri ücretler için (Ücret bordrosu) tutmaya mecburdurlar. Gelir Vergisi Kanununa göre vergiden muaf olan ücretlerle diğer ücret üzerinden vergiye tabi hizmet erbabına yapılan ücret ödemeleri için bordro tutulmaz."* hükmü mevcuttur.

Yukarıda yer alan hükümler uyarınca; inşaat işleri kapsamında kalıp, demir bağlama, sıva gibi işleri yapan kişilerin;

- Gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerine bağlılık arz edecek şekilde faaliyette bulunmaları, doğrudan doğruya müstehlike iş yapmamaları nedeniyle, Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesi kapsamında esnaf muaflığından yararlanmaları mümkün bulunmamaktadır.

- Söz konusu işlerin tamamını veya bir kısmını sarf malzemeleri kendileri temin ederek veya sadece işçilik vermek suretiyle götürü olarak yapmaları halinde elde edecekleri gelir, ticari kazanç hükümlerine göre vergilendirilecektir. Bu kişilerin, Gelir Vergisi Kanununun 51 inci maddesinin 4 numaralı bendi uyarınca basit usulden faydalanmaları mümkün bulunmamakta olup, gerçek usulde vergilendirilmeleri gerekmektedir.

- Bir işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak faaliyet göstermeleri halinde ise hizmetleri karşılığı aldıkları para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatler (günlük, haftalık

veya aylık yevmiye ile çalışılması hali), ücret olarak değerlendirilecek olup, kendilerine yapılacak ödemeler üzerinden, Gelir Vergisi Kanununun 61, 63, 94, 98 ve 103 üncü maddeleri uyarınca gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Buna göre, söz konusu faaliyetiniz kapsamında hizmet aldığınız kimselerin tarafınıza iş akdi ile bağlı olmamaları halinde, kalıp, demir bağlama, sıva gibi işleri dolayısıyla gerçek usulde ticari kazanç mükellefi olmaları ve söz konusu işler karşılığında tarafınıza fatura düzenlemeleri gerekmekte olup düzenlenen faturalara istinaden tahakkuk eden hizmet bedellerinin ticari kazancınızın tespitinde gider veya maliyet olarak dikkate alınması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026